

Kalendár podujatí jar 2019

Čo?	Kedy?	Kde?	Kto?
Stretnutia s vážnou hudbou	19.05.2019	Kultúrny dom	Jednota dôchodcov Slovenska
Poznaj krásy svojej vlasti	21-24.5.2019	Bardejov	Jednota dôchodcov Slovenska
Okresné športové hry seniorov	25.5.2019	Modra	Jednota dôchodcov Slovenska

DERATIZÁCIA

Regionálny úrad verejného zdravotníctva zaslal všetkým obciam na území Bratislavského samosprávneho kraja výzvu k preventívnej deratizácii na území Bratislavského samosprávneho kraja na jar 2019. Text výzvy citujeme:

„Podľa § 12 ods. 2 zákona NR SR č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, jedným z opatrení na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení je **regulácia živočíšnych škodcov**. Tieto opatrenia podľa ustanovení § 51 ods. 1 písm. a), § 52 ods. 1 písm. a) a § 53 písm. a) uvedeného zákona **vykonávajú** všetky fyzické osoby – občania, fyzické osoby – podnikatelia, právnické osoby i obce.

Synantropne **myšovití hlodavce** (potkany, myši) sú živočíšne škodce, ktoré **disponujú vysokou reprodukčnou schopnosťou, pričom** za vhodných podmienok často dochádza k ich premnoženiu – jednak v stavbách a infraštruktúre ľudských sídiel a jednak aj v priľahlých vonkajších priestoroch. Najmä v prípade ich **premnoženia** sa môžu stať významným prameňom alebo faktorom prenosu viacerých **prenosných (= infekčných) ochorení ľudí i zvierat** – a z tohto dôvodu môžu predstavovať činiteľa ohrozujúceho verejné zdravie.

Aby sa premnoženiu hlodavcov predišlo – a tak sa **dosiahla minimalizácia príslušného epidemiologického rizika** v oblasti verejného zdravia – je potrebné **pravidelne a celoplošne vykonávať** opatrenia na **reguláciu** populácií uvedených živočíšnych škodcov.

Jediným efektívnym spôsobom regulácie populácií škodlivých hlodavcov je **pravidelná celoplošná deratizácia – vykonávaná najmenej dvakrát ročne biocídnymi prípravkami**, určenými a schválenými na tento účel. Príslušný termín takejto akcie sa stanovuje podľa znalostí o reprodukčnom cykle živočíšnych škodcov, a to každoročne najprv v **určených jarných (jarná fáza)** a potom v **určených jesenných (jesenná fáza) mesiacoch**. Celoplošný a zároveň synchronný výkon deratizácie má za cieľ zabezpečiť čo najefektívnejšiu likvidáciu škodcov na čo najväčšom území a má zároveň zabrániť ich migrácii z deratizačne ošetrených objektov a plôch do objektov takto neošetrených.

Na základe uvedeného Regionálny úrad verejného zdravotníctva hlavné mesto so sídlom v Bratislave týmto **vyzýva na vykonanie celoplošnej jarnej deratizácie (regulácia živočíšnych škodcov) na území všetkých obcí Bratislavského samosprávneho kraja v období od 01.04.2019 do 31.05.2019, s tým že:**

- I) **obce** vykonajú deratizáciu v objektoch a na verejných priestranstvách v správe alebo vlastníctve obcí;
- II) **fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby** vykonajú deratizáciu v ich alebo nimi spravovaných objektoch, kanalizačných a kolektorových rozvodoch a areáloch určených na podnikanie a bývanie, vrátane objektov školských, zdravotníckych, športovo-rekreačných, telovýchovných a kultúrnych zariadení, zariadení sociálnych služieb, bytových a polyfunkčných domov, administratívnych budov, skladov i skládok odpadov; fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby deratizáciu uskutočnia prostredníctvom oprávnených firiem disponujúcich odbornou spôsobilosťou na vykonávanie činnosti: regulácia živočíšnych škodcov prípravkami určenými na profesionálne použitie;
- III) **fyzické osoby – občania** vykonajú deratizáciu na pozemkoch a v objektoch využívaných na chov hospodárskych zvierat a v prípade známkov výskytu hlodavcov aj v pivničných a prízemných priestoroch rodinných domov a objektov určených na bývanie; fyzické osoby – občania deratizáciu môžu vykonať aj svojpomocne v obchodnej sieti dostupnými biocídnymi prípravkami v malospotrebitelských baleniach, ktoré sú určené a schválené na predmetný účel.“

MUDr. Otakar Fitz,
regionálny hygienik“

VYŠŠIE CENY ZA ODPAD

Zvýšila sa cena za uloženie komunálneho a veľkoobjemového netriedeného odpadu, nakoľko od 1.1.2019 nastala zmena výšky a výpočtu zákonného poplatku za uloženie odpadu na skládkach. Okrem zákonných poplatkov za odpady, ktoré skládky odvádzajú štátu, sa zvyšujú poplatky za všetky druhy odpadov uložených na skládke, napr. drobný stavebný odpad z 0,33 € za tonu na 7,00 € za tonu, komunálny odpad z 10,09 € za tonu na 17,00 € za tonu. Toto zvýšenie sa bude musieť premietnuť do miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad platného od 1.1.2020. V súvislosti s odpadmi starostka povedala, že obec má v pláne zaviesť harmonogram vývozu nebezpečného odpadu a haluzovín, ktorý budú môcť občania vyložiť pred svoje domy a obecná čata ich bude zbierať. Vzhľadom na legislatívne zmeny bol uzatvorený Dodatok č. 2 k Zmluve o zabezpečení systému združeného nakladania s odpadmi z obalov s firmou NATUR-PACK, a. s.

redakcia

Milí čitatelia,

na úvod prvého tohtoročného čísla novín by sme radi poďakovali predchádzajúcemu vedeniu obce za aktívnu spoluprácu a podporu našich aktivít. Bez podpory poslancov a starostu obce by tieto noviny a ani iné aktivity minulej Komisie kultúry nevznikli. Ďakujeme!

Novému poslaneckému zboru i pani starostke prajeme veľa síl, chuti do práce a aby ich nadšenie a elán aktívne pracovať na rozvoji kvality života vo Vištuku pretrvali minimálne po celé nasledujúce štyri roky! Tešíme sa spoluprácu!

Opäť sa zazelenali polia, okolo ktorých chodíme na prechádzky už roky. Opäť kvitne strom, ktorý za domom pozorujeme už nejaký ten piatok. Jar nás mnohých láka prejsť sa do prírody, či začať práce v záhrade. Mnohí obyvatelia prispievajú svojou časťou k udržiavaniu čistého prírodného prostredia našej obce. Tých, ktorí starostlivosť o životné prostredie nechávajú na iných, prosíme i my z redakcie, aby rešpektovali snahy ostatných. Jar je tu. Užime si ju každý po svojom, ale spoločne.

ZP

VÁŽENÍ SPOLUOBAČNIA,

od volieb je síce už ďaleko, ale aj napriek tomu si dovoľujem poďakovať vám za prejavenu dôveru, ktorú sa budem snažiť naplniť. Mám skvelý tím poslancov i zamestnancov, začo tiež samozrejme veľmi pekne ďakujem. Aj keď sa možno navonok zdá, že sa nič nedeje, dovoľím si tvrdiť, že áno, všetci pracujeme na plné obrátky. Ďakujem vám tiež, vážení občania, za všetky pripomienky a podnety. Prosím vás o trpezlivosť, lebo nie vždy a všetko sa dá vyriešiť hneď. Verím, že spoločnými

silami to zvládneme. Prajem vám všetkým príjemné čítanie prvého tohtoročného čísla Vecí vištuckých so želaním dobrého zdravia, načerpania životodarnej sily z prebúdajúcej sa prírody, veľa krásnych slnečných dní a príjemnej pohody. Nech sa vám všetkým darí.

Ing. Mária Vráblová,
starostka

MED OD VČELÁRA

Tento stručný oznam nadobúda čím ďalej, tým väčší význam. Píšem o tom preto, lebo v tejto dobe sa na našom trhu objavuje všelijaký med, ktorý ani nie je med. A ešte je aj lacnejší. Ale to už väčšina z nás vie a je to známe aj z médií, že najlepšie je, keď kúpime med od včelára, ktorému dôverujeme. Ja si myslím, že to môže znamenať aj to, že sa môžeme dohodnúť so včelárom a osobne môžeme byť pri tom, keď sa vyberajú medové plásty priamo z úľa. Každý si tak môže vytočiť „svoj“ med. Sezóna vytáčania je jar a leto, kontakt na včelárov je vo vitríne pri Kultúrnom dome.

A. P.

ZA KAŽDOU ZMENOU JE EMÓCIA

ZŠ s MŠ Vištuk neustále plodí obrovské talenty a zbiera úspechy. Žiaci získavajú vynikajúce ocenenia v rôznych olympiádach, recitačných súťažiach. Dosahujú nadpriemerné výsledky v Testovaniach pre piaty aj deviaty ročník. Dokonca má Mladých redaktorov, ktorí spolupracujú s Danielom Hevierom na projekte Chymeros a bývalá absolventka s ním pokrstila svoju knihu. O napredovaní školy svedčí aj fakt, že získala titul Vnímavá škola na Slovensku.

Titul Vnímavá škola znamená, že škola má pripravený výchovno-vzdelávací program, ktorý je zaujímavý po oboch stránkach. Škola je schopná žiakov učiť, ako sa uplatniť v medziludských vzťahoch. Či už budú v kontakte s ľuďmi inej farby pleti, ľuďmi s rôznymi hendikepmi alebo inou sexuálnou orientáciou. Získanie takéhoto významného titulu však vôbec nebolo jednoduché. Bez ochoty a odhodlanosti hrstky pedagógov by sa to podarilo len veľmi ťažko. Naši učitelia absolvovali sled školení, na ktorých sa naučili vyučovať inovatívnejšími metódami. Žiakov pripravujú na vstup do reálneho života, ktorý je pestrý a farebný. Je úctyhodné, že v závere projektu sa naša škola ocitla medzi dvoma školami, ktoré splnili podmienky na 100%.

Pridanou hodnotou je aj špeciálna pedagogička, ktorá pracuje so žiakmi s rôznymi obmedzeniami. Taktiež pracuje aj s kolegami a vedie ich k inkluzívnej forme výučby. Zúčastnila sa nadstavbových školení, ktoré ju veľmi obohatili. Hovorí, že na to, aby sa dieťa cítilo príjemne, je kľúčový vzťah medzi špeciálnym pedagógom, učiteľom a rodičom.

S nápadom zapojenia sa do projektu prišiel pán Ján Kvak, ktorý je učiteľom dejepisu a francúzskeho jazyka. Okrem toho pôsobí aj ako výchovný a kariérny poradca. Preto nám práve on prezradí viac o metódach výučby na strane 4.

Michelle Kubišťová

DÔLEŽITÉ UPOZORNENIA A OZNAMY

Požiarne prevencia

Vážení spoluobčania,

okresné riaditeľstvo požiarneho a záchranného zboru v Pezinku každoročne zasahuje a likviduje požiare, ktoré vznikli nedbanlivosťou občanov pri spaľovaní suchej trávy a odpadov z vinogradov a záhrad. Z uvedeného dôvodu upozorňuje občanov, aby dodržiavali zásady požiarnej bezpečnosti, aby nepoužívali otvorený oheň a nefajčili na miestach so zvýšeným požiarnym nebezpečenstvom, nevypaľovali porasty a nezakladali oheň na miestach, kde by sa mohol rozšíriť. Spôsobenie požiaru je porušením platných právnych predpisov a môže byť kvalifikované od priestupku (sankcia vo výške 331 eur) až po trestný čin a navyše, môže spôsobiť obrovské škody na majetku, zdraví a životoch. V zmysle zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov sú vymedzené povinnosti fyzických osôb nasledovne:

Fyzická osoba je povinná:

- konať tak, aby nedošlo k vzniku požiarov pri manipulácii s otvoreným ohňom,
- dodržiavať vyznačené zákazy a plniť príkazy týkajúce sa ochrany pred požiarom,
- dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase nebezpečenstva vzniku požiarov,

Vodné toky

Zástupca Štátneho vodohospodárskeho podniku (ŠVP) Šamorín Ing. Válek sa v súvislosti s požiadavkou našej obce na vyčistenie odvodňovacieho kanála „Stávnica“ Vištuckého potoka vyjadril, že vyčistenie Stávnice bude v pláne najskôr o dva až tri mesiace. Čo sa týka Vištuckého potoka (padnuté stromy, resp. naplaveniny) treba informovať pána Ožvaldu, správcu rybníka alebo Obecný úrad, ktorý nahlási problém na Štátny vodohospodársky podnik. Zástupca ŠVP upozornil tiež nato, že mnohí občania sú znečisťovateľmi tokov sami, pretože v mnohých prípadoch majú vytvorené nelegálne skládky odpadu a rôzneho materiálu, kompostoviská a pod. Podľa Zákona č. 364/2004 Z. z. Zákon o vodách

Triedenie odpadu

Od 1. januára 2019 platí Zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov. Suma, ktorú obce zaplatia za skládkovanie zmesového odpadu bude závisieť od úrovne jeho vytriedenia. Podľa vyjadrenia ministra ŽP Solymsa cieľom návrhu nového zákona nie je vyberať čo najviac peňazí od obcí na poplatkoch za skládkovanie, ani obce trestať. Cieľom je motivovať obce viac triediť. Suma sa bude v nasledujúcich troch rokoch postupne zvyšovať. Plánované zmeny pocítia predovšetkým obce, v ktorých je miera triedenia odpadu veľmi nízka. Naopak - obce, ktoré poctivo triedia môžu mať v konečnom dôsledku poplatky nižšie ako v súčasnosti. Aktuálne poplatky za skládkovanie patria medzi najnižšie v rámci celej EÚ, vďaka čomu sa zo Slovenska stala skládková veľmoc, keďže až dve tretiny odpadu končia na skládkach. Slovensko podľa údajov Eurostatu z roku 2016 patrí medzi členské štáty s najnižším podielom recyklovaného či kompostovaného komunálneho odpadu (približne 23 percent). Väčšina komunálneho odpadu sa na Slovensku skládkuje (66 percent) alebo spaľuje (11 percent) a len 23 percent sa recykluje či kompostuje. Na Slovensku viac ako dve tretiny odpadov skládkujeme, kým priemer EÚ je okolo 28 %. Aby Slovensko splnilo recyklačné ciele EÚ, musí do roku 2035 znížiť skládkovanie pod 25 percent a v roku 2040 pod 10 percent. Okrem toho musí Slovensko zvýšiť recykláciu odpadu. Do roku 2025 má recyklovať 55 percent komunálneho odpadu, v roku 2030 to má byť 60 percent. Nižšie uvádzame sadzby za uloženie

- zabezpečovať pravidelné čistenie komínov a kontrolu komínov v objektoch alebo priestoroch, ktoré má vo vlastníctve alebo v užívaní,
- zabezpečiť odborné preskúšanie komínov pred pripojením spotrebiča na komín, zámenou lokálneho spotrebiča palív na ústredný, pred zmenou druhu paliva alebo po stavebných úpravách na telese komína,
- zabezpečiť plnenie opatrení v súvislosti s ochranou lesov pred požiarom, ktoré sú v jej vlastníctve, správe alebo užívaní,
- nesmie používať otvorený oheň so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- nesmie vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov,
- nesmie zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu.

Pri činnostiach spojených so spaľovaním horľavých látok na voľnom priestranstve je nevyhnutné, aby fyzická osoba (občan) sledovala klimatické a poveternostné podmienky a kontrolovala miesto spaľovania z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti. Horľavé látky je nevyhnutné ukladať do upravených menších hromád v dostatočnej vzdialenosti od okolitých objektov, iných materiálov a porastov. Pri spaľovaní musí mať občan zabezpečené potrebné množstvo hasiacich prístrojov, zásobu vody a nástrojov na zabránenie prípadného šírenia ohňa a spojovací prostriedok na privolanie hasičskej jednotky. Po spaľovaní je potrebné vykonať kontrolu miesta spaľovania a dohasenie zvyškov po spaľovaní.

a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) majú vlastníci pobrežných pozemkov podľa paragrafu § 50 ods. 4 tohto zákona nasledovné povinnosti:

Ak ide o pobrežný pozemok pri drobnom vodnom toku, **je jeho vlastník povinný udržiavať breh v takom stave**, aby sa netvorili prekážky, ktoré bránia nehatenému odtoku vody, sťažujú alebo znemožňujú prístup k vodnému toku alebo podporujú usadzovanie plavenín alebo ukladanie splavenín.

zmesového komunálneho odpadu (20 03 01) a objemového odpadu (20 03 07) na skládku odpadov euro.t-1

Okrem zákonných poplatkov za vyššie uvedené odpady sa zvyšujú poplatky za všetky odpady uložené na skládke nasledovne:
200202 - Výkopová zemina z 0,3 €/t na 3,- €/t pre rok 2019
200308 - Drobný stavebný odpad z 0,33 €/t na 7,- €/t pre rok 2019
Iné komunálne odpady z 10,09 € na 17,- €/t pre rok 2019.

Vzhľadom na zvýšené náklady na výkony služieb (mzdy, PHM, poistenie, opravy...) si spoločnosť FCC premietne nákladov za vývoz odpadu v priemere o 10%.

Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu	Sadzba za príslušný rok v eurách. t-1		
	2019	2020	2021
<10%	17	26	33
10-20%	12	24	30
20-30%	10	22	27
30-40%	8	13	22
40-50%	7	12	18
50-60%	7	11	15
>60%	7	8	11

Z vyššie uvedeného vyplýva, že nakladanie s odpadom a cena za jeho uskladnenie, resp. likvidáciu je len a len v našich rukách. Odvíja sa od našej zodpovednosti voči sebe, spoločnosti, ale aj voči budúcim generáciám. Veď, čo o nás naši potomkovia povedia, že sme im namiesto krásnej malebnej krajiny nechali jedno veľké európske smetisko a zdevastované životné prostredie!

PROJEKTY

Obec v rámci spolupráce s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku podala dve žiadosti o schválenie príspevku na zabezpečenie vykonávania aktívnej činnosti formou menších obecných služieb. Prvá žiadosť bola Výborom zamestnanosti ÚPSVaR schválená v počte sedem osôb od 1. februára 2019 na obdobie pol roka, pričom od marca pokračuje v aktívnych prácach šesť UoZ (uchádzači o zamestnanie). Druhá žiadosť pre štyroch UoZ od apríla 2019, tiež na obdobie pol roka bude predmetom schvaľovania výborom zamestnanosti. Obec podala päť žiadostí o poskytnutie dotácie, a to na:

1. technické vybavenie kultúrneho domu (výmena stolov, stoličiek, nákup profesionálnej umývačky riadu)
2. vybudovanie kamerového systému v obci
3. podporu mládeže a športu (oprava a modernizácia kabín na

ihrisku)

4. na úpravu priestorov malej budovy v starej MŠ (vedľa fary) a výmenu potrubia vody, odpadu, kúrenia, sanity, aby v nej bolo možné poskytovať zdravotnú službu našim občanom
5. zateplenie ZŠ s MŠ.

Aktualizovali sme a dopĺňali žiadosť podanú našou obcou na „Triedený zber biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu v obci“. Máme rozpracované aj ďalšie aktivity k možným projektom, bližšie informácie vám poskytneme podľa aktuálnosti výziev.

Ing. Mária Vráblová,
starostka

KRÁTKA SPRÁVA ZO ZASADNUTÍ OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Prinášame Vám výber z troch zápisníc zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva zverejnených na www.vistuk.sk. Do konca roka sú naplánované ešte štyri zasadnutia (25.06.; 24.08.; 19.11.; 10.12.2019). Plán zasadnutí Obecného zastupiteľstva sa môže meniť.

Na zasadnutí dňa 28.01.2019 Obecné zastupiteľstvo (OZ) uznesením schválilo zriadenie šiestich komisií pôsobiacich pri OZ, ich predsedov a členov. OZ za nového zástupcu zriaďovateľa do Rady školy delegovalo Mgr. Andreja Barana. Poslankyňou poverenou zvolávať a viesť OZ v prípade potreby a ak tak neurobí starostka je Ing. Jana Polakovičová. Sobášiacim poslancom v prípade, že nebude môcť sobášiť starostka obce, sa stal Mgr. Andrej Baran. Zástupkyňou starostky bola určená pani Jana Olšová.

Zástupca firmy KOOR, pán Kováč, prezentoval zámer zateplenia budovy školy, informoval o havarijnom stave povaly ZŠ. Odizolovanie strechy vykoná firma KOOR. Zatepľovať sa budú kroky, aby zostal zachovaný priestor podkrovia.

OZ schválilo poskytnutie finančného daru pri narodení dieťaťa z rozpočtu obce rodičom detí narodených v roku 2018 v sume 100 € na jedno dieťa, spolu 1 100,00 €.

OZ schválilo starostke obce používanie jej súkromného motorového vozidla na služobné účely a preplácanie cestovných náhrad.

Projekt na financovanie kamerového systému je rozpracovaný od februára 2018. Komunikácia prebiehala s firmou ZvacSystems, s.r.o. z Malaciek. Ročná údržba kamerového systému by obec stála cca 200 až 300 eur. Rozpočet na obstaranie kamerového systému je v sume 26 000,00 €. Obec sa pri podaní žiadosti na MV SR zaväzuje spolufinancovaním nákladov vo výške 20 %.

Pripravujú sa náhradné priestory pre lekára a predpis liekov v budove starej škôlky. Treba v nich najprv zrealizovať opravu kúrenia, vody, odpadov, vymalovať.

Na **zasadnutí OZ dňa 26.03.2019** poslanci zvýšili hlavnej kontrolórke pracovný úväzok na 35 % (13,125 hodín týždenne), udelili jej súhlas s vykonávaním inej zárobkovej činnosti a schválili mesačnú odmenu do výšky 30 % mesačného platu.

ZŠ s MŠ požiadala o zmenu VZN na zvýšenie finančného pásma nákladov na nákup potravín na 5. finančné pásmo s účinnosťou od 1.5.2019. Zastupiteľstvo schválilo Všeobecne záväzné nariadenie č.

1/2019 o určení výšky príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Vištuk.

OZ schválilo udelenie dotácií žiadajúcim spoločenským organizáciám okrem žiadosti pre Spolok vinohradníkov a vinárov vo Vištuku. OZ ale schválilo Spolku zámer výstavby drobnej rekreačnej stavby (altánku) pri soche sv. Urbana pri vinohradoch z rozpočtu obce s finančnou spoluúčasťou Spolku vinohradníkov a vinárov vo Vištuku.

Začiatkom roka boli do majetku obce zapísané kabíny na futbalovom ihrisku, ktoré má v nájme TJ SLOVAN VIŠTUK. Bufet na futbalovom ihrisku má v nájme p. Štefan Mizera.

Zastupiteľstvo schválilo vyplácanie odmeny starostke vo výške 15 % zo základného platu v zmysle platných zákonov.

Pri rekonštrukcii kúrenia v budove školy bolo potrebné urobiť rozvody tepla i v streleckej miestnosti, preto poslanci OZ schválili dodatok č. 1 k zmluve o koncesii na garantované energetické služby uzatvorený medzi ZŠ s MŠ a firmou KOOR, s. r. o.

Starostka informovala, že čistiace práce na povale školy boli už ukončené, celková suma za práce bude 1 980,00 € a bude ich hradit' ZŠ s MŠ zo svojho rozpočtu. Poďakovala p. školníkovi Andrejovi Radakovičovi, p. Jozefovi Fabiankovičovi, p. Rudolfovi Neščákovi, p. Miroslavovi Mrvovi za vyčistenie priestorov, p. Jane Olšovej za zabezpečenie týchto prác. V otázke zateplenia budovy ZŠ s MŠ sa obec zapojí do výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácií s mierou spolufinancovania 5 % zo sumy nákladov, najviac v sume 10 000,00 €. Rekonštrukcia priestoru pre lekára bola vyčíslená v sume 6 945,00 €.

Starostka obce informovala o ponuke firmy WEBY GROUP s. r. o. Zvolen na realizáciu webovej stránky obce za jednorazový náklad na vytvorenie 908,40 € s DPH. Pravidelné ročné náklady sú 585,18 €. Súčasťou je „mobilná aplikácia Virtuálne“ umožňujúca automatické bezplatné zasielanie aktuálnych oznamov do emailu občana. Poslanci s touto ponukou súhlasili.

Na otázku v diskusii, či sa v obci uvažuje nad otvorením nových ulíc pre výstavu rodinných domov, starostka obce odpovedala, že obec ne disponuje pozemkami, ktoré by sa mohli ponúknuť občanom na odpredaj ako stavebné pozemky.

POKRAČOVANIE Z TITULNEJ STRANY

„Raz sa ma spýtali, čo by som chcel v živote robiť. Ja som chcel byť učiteľom alebo právnikom, tiež som chcel študovať aj v Paríži. Učiteľom som sa stal, študoval som aj v Paríži a mal som aj nejaké to právo. Sen 9-ročného chlapca sa splnil!“ Pán učiteľ Ján Kvak učí na našej škole už piaty rok. Aj napriek tomu, že tu jeho začiatky neboli ideálne, zotrval a stal sa iniciátorom zapojenia našej školy do projektu Vnímavá škola. Na vyučovaní využíva storytelling – vzdelávanie cez príbehy. Teraz nám on sám povie jeden príbeh. Príbeh našej školy.

Ako ste sa k tomu projektu dostali?

Hľadal som niečo, čo moje hodiny oživí. Našiel som stránku eduma.sk, ktorá ponúkala Online živú knižnicu. Zaregistroval som sa a začal som ju využívať. Živé knihy o migrácií, náboženských pnutiach sa dajú naviazať na hodínach dejepisu na vojnové konflikty. Tie, ktoré rozprávajú o nejakom handicape poukazujú na to, ako sa v jednotlivých obdobiach k takým ľuďom pristupovalo a ako sa k nim pristupuje dnes. U detí to malo úspech. Neskôr mi prišiel mail, kde sa písalo o projekte Vnímavá škola. Prišiel som s tým za pani riaditeľkou, ktorá s prihlásením súhlasila. Zapojila sa aj naša špeciálna pedagogička. Obaja sme boli pohrúžení do aktivít, ktoré nám ponúkali. Zúčastnili sme sa školení a seminárov, ktoré nás

znova posunuli ďalej.

Na tých školeniach ste sa naučili, ako tvoriť vnímavé prostredie. Ako ho teda tvoríte?

Skúšame rôzne veci aj mimo klasickej 45-minútovej hodiny. Či už sú to výlety, exkurzie, krúžky... Taktiež akcie školského parlamentu, kde dávame žiakom možnosť participovať na vývoji školy. Treba si uvedomiť, že škola je prostredie, v ktorom sa stretávajú traja aktéri učiteľia-rodčia-žiaci a oni musia navzájom kooperovať. Keď to nejde, škola má potom citelný hendikep, a práve vtedy treba popracovať na vzťahu týchto troch aktérov. Škola má vytvárať jeden celok, ktorý má ťahať za jeden povraz.

Vy ste aj v pozícii koordinátora prevencie. Čo to znamená?

Koordinátor prevencie sa zaoberá prevenciou proti drogám, návykovým látkam, násiliu, xenofobii. Pomáha žiakom budovať vlastnú osobnosť, ukazovať im cesty vlastného rozvoja. Spolupracuje so psychológmi z CPPPaP, ktorí vedú rôzne semináre o kyberšikane, šikane, zdravom životnom štýle, partnerských vzťahoch, efektívnom učení, vzťahoch v triede. Okrem toho oslovuje aj iné inštitúcie, organizuje exkurzie, pozýva zaujímavých hostí na diskusie.

Ako výchovný a kariérny poradca organizujete motivačné prednášky. V čom vidíte ich zmysel?

Chcel som dať deťom možnosť nahliadnuť do potenciálneho zamestnania, aby zistili, ako to tam funguje a čo sa tam dá robiť. Čím to môže byť zaujímavé, čo je potrebné na to, aby sa tam dostali. Sú to prednášky ku kariére a k zaradeniu sa. Nevrávim, že dieťa hneď vie, akú prácu chce vykonávať, ale vie sa trochu zorientovať v pracovnom trhu. Príde reálny človek z reálneho povolania, ktorý odhaľuje, čo skrýva jeho zamestnanie, aké skúsenosti nadobudol, s kým sa stretáva, čo je tam dôležité. Hovorí aj o prekážkach, ktoré musel prekonať. Toto je pre nich motiváciou, že aj on mal nejaké problémy, ale nenechal sa odradiť.

Aká bola táto škola, keď ste sem prišli?

Táto škola mala obrovský potenciál v tom, že je tu málo žiakov, takže sa môžete individuálne venovať každému z nich. Mal som však pocit, že v praxi sa to nie veľmi využívalo.

Máte pocit, že sa niečo zmenilo?

Žiaci sú tu teraz šťastnejší, prirodzenejší. Taktiež sú k učiteľom otvorenejší a prezentujú svoju spokojnosť alebo nespokojnosť. K tomuto veľkou časťou prispel príchod špeciálnej pedagogičky Beaty Dudásovej. Taktiež za to môže zmena myslenia učiteľov, ochoty viac spolupracovať, iniciovať a podporovať v žiakoch samostatnosť. Uvedomenie si, že majú možnosť niečo zmeniť. Rodičia majú konečne nejakú spätnú väzbu, keď prídu ich deti domov. Hovoria o rôznych zážitkoch, ktoré v škole zažili.

Naša škola prešla naozaj dlhou cestou, ale stále sa nezastavuje a pokračuje v prograse ďalej. V budúcnosti by chcela poznatky inklúzie implementovať čo najviac. Učitelia nestagnujú a pripravujú ďalšie školenia a Živé knihy, aby sa znova nechali inšpirovať.

Michelle Kubištová

VIŠTUCKÍ ŠKÔLKARI

V našej škôlke sa stále deje niečo zaujímavé. Koncom januára sme preberali v škôlke týždennú tému nazvanú Starostlivosť o zvieratá v zime. Na besedu k nám prišiel jeden z oteckov, pán Ronald Jenei, ktorý si pripravil krásne obrázky, zaujímavé informácie o zimujúcich i sťahovavých vtáčkoch, priniesol doma vyrobené krmidlo z obalu od mlieka a aj krmivo, ktorým sme postupne vtáčiky krmili. Deťom sa veľmi páčili zvuky vtákov, ktoré mal v prezentácii pripravené, deti hádali, ktorý zvuk patrí ku ktorému vtáčikovi. Asi najviac nás zaujala informácia, že na Slovensku iba jeden vtáčik „schádza“ zo stromu hlavou dole- je ním brhlík európsky. Na konci besedy otázky detí nemali konca, každý sa chcel zapojiť do rozhovoru opisom zážitkov s vtáčikmi. Ďakujeme.

Čo by to bolo za škôlkarov, keby sme aj my neoslávili fašiangy! V jednu februárovú stredu sa škôlka zmenila na rozprávkovú krajinu. Stretli sa tu rôzne pracovné profesie (požiarnik, policajt, kovboj, diskochlapci, inštalatér, raperka a námorná kapitánka), hrdinovia (hulkovia, ninjovia, batmani, spidermani, Darth vader, Hermiona), víly, princovia a princezné, zvieratká (lienky, žabky, myška, mačka, pavúčica)... Počas celodenného karnevalu nám teta Janka Segešová z divadla Dunajská vlnka so Zázračnou Emou zahrli divadielko, v ktorom účinkovali aj naše „zamaskované“ deti.

V marci sme sa zapojili do preventívneho programu Policajného zboru SR Póla radí deťom. Deti z 1.triedy (lienky) si prezreli poli-

cajnú uniformu kpt. Mgr. Zuzany Mišovičovej, vyskúšali si policajné pomôcky, dozvedeli sa, ako sa správať na ceste, vyskúšali si aj, ako sa cíti človek pod vplyvom návykových látok. Deti z 2. triedy (včielky) v 1. časti preventívneho programu Priateľ policajta a dopravná výchova v pracovnom zošite i rolových hrách určovali správny spôsob prechodu cez cestu, pomenovávali a vyfarbovali značky, vysvetľovali, čo a prečo

má mať cyklista na sebe a na bicykli, z viacerých možností vyberali a priradováli pomôcky k policajtomu a zdôvodňovali, ako sa má dieťa správne zachovať pri stretnutí sa s cudzími osobami. Najbližšie nás čaká 2. stretnutie s témou Šikana

a závislosť a veľa iných zaujímavých zážitkov.

Na záver ďakujeme všetkým, ktorí podporujú naše deti darovaním 2% z daní a akýmkoľvek iným spôsobom.

Mgr. Gabriela Veselková,
zástupkyňa pre materskú školu

TAK TROŠKU INAK

Termín Pochovávanie basy máme v našom folkloristickom kalendári zaznačený tradične aj rok dopredu. Je to naozaj pre nás veľká udalosť. Dlhoročná tradícia. Tradícia dlhými desaťročiami udržiavaná DH Vištuckanka a občanmi Vištuka, ktorí sa na podujatí zúčastňujú.

Nechcem tentokrát písať, ako sme si Pochovávanie basy užili, ako sme sa perfektne zabavili, akí boli fantastickí ľudia,

ktorí sa prišli tiež zabaviť. Naozaj to tak bolo. Ten, kto prišiel, sa aj dobre zabavil.

Dnes chcem túto vištuckú tradíciu predstaviť aj z iného uhlu pohľadu. Z pohľadu prípravy nás účinkujúcich.

Naozaj sme sa všetci členovia našej folklórnej skupiny, popri klasických nácvikoch, svedomito pripravovali niekoľko týždňov aj na vystúpenie k Pochovávaniu basy. Všetci sme sa tešili, ale niekedy hlavne na začiatku sa nám aj ťažko nacvičovalo. Nie je jednoduché presvedčiť všetkých „kolegov“, a tým nemyslím dospelých, aby sme si urobili žarty aj sami zo seba tým, že sa prezlečíme trebárs aj za trpaslíkov, cigánov alebo futbalistov. Z nácvikov, tréningov a vystúpení vo všeobecnosti už vieme, že zaujať a dobre zabaviť nezainteresovaného diváka je poriadne ťažká práca. **Je to fakt makačka.** Ak niečo vymyslíme, nevieme či sa to stretne s úspechom u divákov. Bude sa im to páčiť? Vyznie to trápne?

Nikdy nevieme, len to tušíme... Úspech nie je vždy zaručený.

Na Pochovávaní basy sa naša FSK SPEVÁČIK a LH Vieska zúčastňuje cca 5 rokov. Je nám ľúto, že každým rokom sa na spoločenskú udalosť, akou Pochovávanie basy je, prichádza zabaviť stále menej občanov.

Ak odvrátame účinkujúcich FSK SPEVÁČIK, DH Vištuckanka a ich príbuzných a známych, tak na tradičné Pochovávanie basy tento rok bolo zvedavých odhadom do 25 ľudí z Vištuka a do 15 ľudí z okolitých obcí a miest. Žalostne málo, ak sa zamyslím nad tým, že koľko účinkujúcich pripravuje program (dve živé kapely), koľko úsilia nás účinkujúcich stojí napríklad len jeden 15 – 20-minútový výstup, koľko bufetárov je k dispozícii návštevníkom, aký krásny vykúrený priestor kultúrneho domu máme k dispozícii a že vstup na podujatie je ZADARMO. V tejto súvislosti sa mi vynára otázka: Je tradičné Pochovávanie basy vo Vištuku pre občanov Vištuka ešte zaujímavé?

Aby som nekončil tak pesimisticky: na Pochovávanie basy prišlo dosť ľudí, to len vo Vištuku máme priveľký kultúrny dom...

Prípadné návrhy, tipy a podnety ako zvýšiť atraktivitu podujatia Pochovávanie basy, a tým aj záujem občanov Vištuka, mi môžu občania zaslať na e-mailovú adresu: lh.vieska@gmail.com. Za podnety vopred ďakujem.

Mgr. Rastislav Spevák,
predseda O.Z. VIESKA

ČO JE NOVÉ V JDS?

... a rok sa s rokom spojil, nastáva rekapitulácia, čo všetko sa udialo.

Naposledy som zo života JDS uvádzal čas pre ukončením roka 2018. Z plánu na rok 2018 zostávalo vykonať akcie a to Vianočné trhy, posedenie pod stromčekom a podľa odporúčania členiek organizácie na Silvestra prechádzku po Vištuku a posedenie v klube. Všetko sa podarilo úspešne vykonať.

Bilancovanie činnosti za vlaňajší rok bolo 17. 2. 2019, kedy sa uskutočnila výročná členská schôdza organizácie JDS Vištuk. Hodnotenia sa zúčastnila pani starostka, predsedníčka dozorného výboru COOP Jednota s.d. a delegácia OV JDS Pezinok reprezentovaná členkami výboru z družobnej organizácie Budmerice. Výročnej schôdze sa zúčastnilo 72 členov JDS, čo predstavuje najsilnejšiu spoločenskú organizáciu v obci. Po ukončení oficiálnej časti, v ktorej s pozdravom vystúpila i pani starostka, ktorá kladne zhodnotila činnosť organizácie v prospech obce i spoločenského života v obci nasledovalo pohostenie a spoločenská zábava. Program JDS na rok 2019, ktorý bol na schôdzi schválený ob-

sahuje predbežne 21 akcií a ďalšie sú s konečnými destináciami v rokovaní a po ich úspešných ukončeníach budú do plánu práce na rok 2019 zapracované. Informácia o jednotlivých akciách v najbližšom období je uverejnená na inom mieste týchto novín. Okrem toho, na dverách klubovej miestnosti je vyvesený Plán akcií na rok 2019, v ktorom sa všetci občania obce môžu dozvedieť, čo práve chystáme. Myslím, že najdôležitejším oznámením je skutočnosť, že všetkých akcií sa môžu zúčastňovať a budú vítaní všetci obyvatelia obce. Na všetky akcie, ktoré sú poriadané mimo obce sa môžete prihlásiť v knižnici u p. Hábelovej, alebo u Ing. Horínka v klube JDS. Dúfam, že účasť na nami poriadanych akciách Vás poteší a budete z nich odchádzať spokojní.

K tomu v roku 2019 všetkým želim veľa zdravia a rodinnej pohody.

Pavel Peško,
predseda JDS

NOVÉ VEDENIE OBCE A ZOZNAM KOMISIÍ PRI OBECNOM ZASTUPITELSTVE OBCE VIŠTUK

Dňa 10.12.2018 sa konalo Ustanovujúce zasadnutie Obecného zastupiteľstva. Predseda Miestnej volebnej komisie pán Stanislav Rýchly predniesol informáciu o výsledkoch volieb do orgánov samosprávy Obce Vištuk, ktoré sa uskutočnili dňa 10.11.2018. Následne odovzdal starostke obce Vištuk a poslancom Obecného zastupiteľstva vo Vištuku Osvedčenia o zvolení. Zložením sľubu novozvolenej starostky sa skončilo funkčné obdobie doterajšieho starostu a začalo funkčné obdobie novej starostky. Potom, čo novozvolení poslanci zložili predpísaným spôsobom sľuby, skončilo funkčné obdobie doterajších poslancov obecného zastupiteľstva. Starostka obce poďakovala doterajším poslancom, ktorí v uplynulom volebnom období aktívne pracovali. Novozvolená pani starostka vo svojom príhovore oznámila prítomným, citujeme zo zápisnice: „že sa bude snažiť urobiť všetko pre rozvoj obce a vyhovieť potrebám občanov a dúfa, že vo funkcii starostky využije svoje znalosti a schopnosti nadobudnuté počas niekoľko ročnej práce vo funkcii riaditeľky DSS PD Báhoň. Starostka obce ďalej vyhlásila, že jej bude ctou spolupracovať s novozvoleným zastupiteľstvom, kolektívom plným odborníkov.“

Starostka obce

Ing. Mária Vráblová

Obecný úrad Vištuk,
Vištuk č. 353, 900 85 Vištuk,
Mobil: 0910 245 578,
Email: starosta@vistuk.sk

Poslanci obecného zastupiteľstva

Róbert Oravec

nezávislý kandidát

Ing. Andrej Kukumberg

volebná strana: SPOLU - občianska demokracia

Mgr. Andrej Baran

nezávislý kandidát

Ing. Jana Polakovičová

volebná strana: KDH

Peter Sofka

volebná strana: KDH

Ing. Peter Polakovič

volebná strana: KDH

Jana Olšová

nezávislá kandidátka

Jozefína Pešková

volebná strana: SMER - sociálna demokracia

Alojz Haleš

volebná strana: SMER - sociálna demokracia

Informácie starostky obce vybrané zo zápisníc

Dňa 28.01.2019 starostka obce informovala, že bude riešiť rozpadávajúce sa domy vedľa starého obecného úradu. Z dôvodu bezpečnosti boli vchodové dvere do rozpadnutého domu zabezpečené ochrannou fóliou a označené páskou ako výstraha. **Prosíme Vás, aby ste dnu nevstupovali, môže prísť k ich zrúteniu.** Taktiež informovala, že na voľnom priestranstve na Pančave sa prepadáva zemina, asi do starej studne. **Z bezpečnostných dôvodov bol prepadáajúci sa priestor označený páskou.**

Starostka informovala, že na zasadnutí Združenia miest a obcí Malokarpatského regiónu sa dozvedela, že už trikrát bolo zrušené verejné obstarávanie na kompostéry.

Starostka obce informovala o schválenom

projekte cez ÚPSVaR na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby. Momentálne je v zozname 7 uchádzačov o zamestnanie, ktorí by mali vykonávať aktivačnú činnosť 5 dní v týždni po 4 hodiny.

Dňa 26.03.2019 starostka obce informovala, že bola schválená ďalšia dohoda s Úradom práce na aktivačnú činnosť pre 4 uchádzačov o zamestnanie. Tiež, že bola podaná žiadosť o dotáciu na rekonštrukciu kabín na futbalovom ihrisku z Úradu vlády SR, požadovaná dotácia v sume 20 000,00 €, spolufinancovanie z rozpočtu obce bude v sume 2 600,00 €.

Starostka obce informovala, že je potrebné riešiť tému odpadového hospodárstva v obci, najmä separáciu odpadov. Napriek tomu, že bránky z oboch strán školy vedúce do areálu, kde sa nachádzajú kontajnery na veľkoobjemový odpad, sa uzamykajú, je podozrenie, že za školu vyvážajú odpad aj cudzí občania. Vývoz tohto veľkoobjemového odpadu stojí obec nemalé finančné prostriedky.

Zoznam komisií pri obecnom zastupiteľstve a ich členov

Komisie sú poradným orgánom Obecného zastupiteľstva. Zložené sú z miestnych poslancov a odborníkov v danej oblasti z radov obyvateľov obce. Komisia sa vyjadruje k otázkam v oblasti činnosti, na ktorú je zriadená. Komisia nemá rozhodovaciu právomoc.

Komisie môže zriaďovať Obecné zastupiteľstvo (OZ) ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Zriadenie a názov komisie schváli Obecné zastupiteľstvo uznesením na celé funkčné obdobie (štyri roky). Členmi jednotlivých komisií môžu byť miestni poslanci a obyvatelia obce, okrem Komisie pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov a na prešetrovanie sťažností, ktorá je zložená výlučne len z poslancov Obecného zastupiteľstva. Každá komisia musí mať najmenej troch členov. Ak je členov viac, ich počet musí byť nepárny. Predsedom komisie je vždy poslanec Obecného zastupiteľstva. Členov komisií schvaľuje Obecné zastupiteľstvo uznesením. Členstvo v komisii je dobrovoľné.

Na zasadnutí OZ dňa 26.03.2019 boli schválené zásady odmeňovania poslancov

a členov komisií. Odmena pre poslanca za účasť na zasadnutí OZ je vo výške 50 €. Odmena pre poslanca za jeho účasť na zasadnutí komisie OZ, ktorej je predsedom je vo výške 10 €. Odmena pre poslanca za účasť na zasadnutí komisie OZ, ktorej je členom je vo výške 8 €. Odmena pre člena komisie OZ za účasť na zasadnutí komisie, ktorý nie je poslancom je 8 €. Odmena pre sobášiaceho poslanca bola schválená vo výške 20 € za obrad.

1. Komisia mládeže, športu a kultúry

Róbert Oravec – predseda

Jozefína Pešková – členka

Mgr. Andrej Baran – člen

Mgr. Zuzana Polakovičová – členka

Peter Kročka – člen

2. Komisia územného plánovania, výstavby a dopravy

Peter Sofka – predseda

Alojz Haleš – člen

Ing. Martin Jurčovič – člen

Ing. Peter Tomašovič – člen

Mgr. art. Jaroslav Pavle – člen

3. Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov a na prešetrovanie sťažností

Ing. Peter Polakovič – predseda

Jana Olšová – členka

Jozefína Pešková – členka

4. Komisia financovania, rozpočtu a správy majetku obce

Ing. Jana Polakovičová – predsedníčka

Ing. Andrej Kukumberg – člen

Mária Kováčová – členka

5. Komisia životného prostredia, verejného poriadku a komunitného rozvoja

Mgr. Andrej Baran – predseda

JUDr. Zdenko Strašífták – člen

Mgr. Marek Ochaba – člen

Mária Hábelová – členka

Ing. Peter Polakovič – člen

6. Komisia školstva, sociálnych vecí a zdravotníctva

Jana Olšová – predsedníčka

Mgr. Soňa Schwantzerová – členka

Mgr. Andrea Buková – členka

PAŠERÁCI

V rokoch 1948 – 1989 aj Vištuk zatienila železná opona. Bol to prísny režim, ktorý sa bál najmä inteligencie, ale taktiež náboženstva. Náboženstvo podobne ako komunizmus na seba dokázalo viazať veľké počty ľudí vďaka svojim prezentovaným ideám. Preto sa ho režim snažil oslabiť. Našli sa však aj ľudia, ktorí proti režimu bojovali. Vo Vištuku k nim patrili bratia Ľudovít a Ernest Macákoví.

Cirkev sa pred nástupom komunizmu venovala pastoračnej a misijnej činnosti, práci s mládežou. Z výpovedí pamätníkov zaznamenaných Ústavom pamäti národa sa dozvedáme o systematickej snahe režimu oslabiť vplyv cirkvi najmä na pracujúci ľud. Začali rušiť školy, kde bola cirkev v priamom kontakte s mládežou. Rušili náboženské periodiká. Začali deliť kňazov na prorožimných a protirežimných. Takto začalo dlhodobé šikanovanie kňazov. Režim oberal cirkev o majetky. Počas Katolíckej akcie v 50. rokoch sa pokúšali o vytvorenie národnej cirkvi, ktorá by nepodliehala pápežovi a ktorá by bola nástrojom na dosahovanie cieľov režimu. Toto sa nepodarilo. Ľudia ukázali svoju úctu k Svätému otcovi. Veriaci sa schádzali v tajnosti a slávili sv. omše. Režim sa snažil do tejto „podzemnej cirkvi“ infiltrovať prostredníctvom ŠtB, ktorá monitorovala kázne, a nasadení prorožimní kňazi mali prinášať informácie predstaviteľom režimu.

Cirkev svoje postavenie v životoch veriacich upevňovala aj tvorbou a distribúciou náboženskej literatúry, preto sa režim snažil ničiť knižnice v kláštoroch. Knih bolo toľko, že ich odvádzali v nákladných autách. Nakoniec ich rozomleli. Urobili z nich kartón. Z výpovedí súčasníkov sa dozvedáme, že dopyt po náboženskej literatúre neútlchol. Tak, ako sa pašovala vedecká a beletristická literatúra, pašovala sa aj tá náboženská. Napriek tomu, že sa o tom nehovorí veľa, ľudia pašujúci náboženskú literatúru podstupovali veľké riziká. Pamätníci spomínajú, ako prenášali literatúru vysokými kopcami v ruksakoch cez poľsko-slovenské hranice, ktoré boli monitorované pohraničnou strážou. Takúto nebezpečnú cestu absolvovali 80-krát a preniesli vyše 7 ton kníh. Prejst cez

pohraničníkov sa snažili i v špeciálne upravených autách, ktoré mali dutú strechu, kde boli knihy schované. Následné kopírovanie zakázanej literatúry prebiehalo i v susedných Senkviciach, samozrejme v utajení. Ľudia mohli vďaka pašovaným knihám naďalej duchovne rásť. Mali možnosť veci vnímať kritickejšie.

Ľudovít a Ernest Macákoví taktiež prispeli k rozvoju kultúrneho života, aj za cenu straty vlastnej slobody. Keď v 50. rokoch prišiel kultúrny pracovník zbierať podpisy pre Katolícku akciu, Ľudovít sa s ním dostal do sporu. Ľudovít nesúhlasil s prístupom režimu k cirkvi. Od polície vtedy dostal trest 13 mesiacov vo vyšetrovacej väzbe. Stal sa tak prvým väzneným saleziánom v 50. rokoch. Počas jeho väznenia prebehla Akcia K – zatváranie kláštorov. Polícia mala o neho znova záujem po tom, ako zistili, že bol v kontakte s členmi Zemanovej výpravy. Dňa 9. apríla 1951 sa Titus Zeman a ďalší spolubratia pokúsili o ilegálny prechod cez hranice. Titus Zeman bol chytený v Malých Levároch. Ľudovítovi sa podarilo pred režimom utiecť cez Južné Čechy do Rakúska, kde pôsobil ako pedagóg. Odtiaľ sa presunul do Ríma, kde pôsobil ako redaktor náboženského mesačníka Hlasy z Ríma. V roku 1960 sa stal členom prípravného výboru na vybudovanie Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda. Ústav bol o tri roky dokončený. Slúžil ako stredisko pre Slovákov v Ríme, ako vydavateľstvo náboženskej literatúry a gymnázium. Ľudovít každý utorok nahrával vo Vatikánskom rozhlasu programy pre mládež v Čechách a na Slovensku. Písal si s jeho poslucháčmi. Snažil sa odpovedať na problémy mladých ľudí. V československom rozhlasu a tlači bol však za svoju činnosť napádaný.

Ernest patril k rehoľníkom, ktorí boli režimom násilne odvlečení do Podolíncu, jedného z miest, kde boli protirežimoví rehoľníci umiestňovaní.

Dňa 10. októbra 1950 utiekol z Podolíncu, aby sa mohol venovať mladým spolubratom. Začala sa v ňom rodiť myšlienka organizovania útekov rehoľníkov cez hranice. Rodičia ho prosili, aby utiekol aj on. Jemu sa však zdalo zbabelé nechať tu ostatných spolubratov len tak. Pri jednom z posledných útekov, pri ktorom pomáhal saleziánom prejsť cez hranice, ho zatkla polícia.

V komunistickom väzení si prešiel krutým týraním. Po psychicky náročných vypočúvaniach mu bolo jasné, že sa s ním môže stať hocičo. Aby uchránil seba i spolubratov, začal predstierať bláznovstvo. Po preverení diagnózy odborníkmi ho prepustili do domácej liečby. Štrnásť rokov predstieral, že je blázon. Takto režimu prešiel cez rozum a zachránil nielen seba, ale aj stovky ľudí.

O súrodencoch Macákových sa dočítate v publikácii pani Evy Miklošovej, ktorá si za tému svojej práce vybrala pôsobenie slovenských saleziánov v Bazileji a distribúciu náboženskej literatúry na Slovensko v 80. rokoch 20. storočia. Ak si ju chcete prečítať, čaká na vás v obecnej knižnici.

Michelle Kubištová

